

Để Du lịch Cà Mau phát triển thành ngành kinh tế quan trọng

TS. TRẦN THỊ TUYẾT MAI*

Nằm ở điểm cuối cùng cực Nam Tổ quốc, Cà Mau có ba mặt giáp biển, với chiều dài 254km bờ biển, chiếm 7,8% chiều dài đường bờ biển của cả nước, đặc biệt Đất Mũi Cà Mau như mũi tàu luôn tiến ra biển. Cà Mau có tổng diện tích rừng ngập mặn trên 110.000ha xanh ngút ngàn thơ mộng như một lá phổi xanh bao trùm cả vùng Đất Mũi Cà Mau. Nơi đây vừa có đảo, vừa có rừng, vừa có biển nên đã được biệt danh là nơi “Đất nở ra, rừng biết đi, biển sinh sôi” ẩn chứa tiềm năng phát triển du lịch.

Du lịch Cà Mau - tiềm năng và thách thức

Cà Mau có 2 vườn quốc gia đó là Vườn quốc gia Mũi Cà Mau với diện tích tự nhiên 42.000ha và Vườn quốc gia U Minh Hạ với diện tích 8.286ha. Vùng đất này còn sở hữu hệ thống biển đảo khá phong phú với các cụm đảo Hòn Khoai, Hòn Chuối, Hòn Buông, Hòn Đá Bạc với cảnh vật thiên nhiên hoang dã, thơ mộng và những chứng tích lịch sử đã được xếp hạng cấp quốc gia; đặc biệt cụm đảo Hòn Khoai vừa là một thắng cảnh thiên nhiên hữu tình trên biển vừa là một di tích lịch sử cách mạng gắn liền với cuộc khởi nghĩa Hòn Khoai của nhà cách mạng Phan Ngọc Hiển. Những lợi thế thiên nhiên đã tạo cho cụm đảo Hòn Khoai có tiềm năng, lợi thế để khai thác các loại hình du lịch như: nghỉ dưỡng, tắm biển. Nhờ có tiềm năng của rừng và biển đã sản sinh ra hệ sinh thái động vật, thực vật rất phong phú, đa dạng. Đây là nguồn ẩm thực dồi dào, phong phú với trên 200 loài thủy sản của hệ sinh thái mặn, lợ, ngọt mà không có nơi nào có được, đã đưa Cà Mau trở thành một trong những địa phương có kim ngạch xuất khẩu thủy sản cao nhất cả nước.

Cà Mau được thiên nhiên ban tặng nhiều di sản văn hóa quý hiếm mang đặc trưng vùng biển với các cụm đảo và đất liền tạo nên khoảng không gian biển, còn là điểm núi có diện tích rừng nguyên sinh che phủ hiện hữu vẻ đẹp đặc trưng của cả rừng, biển và núi. Phát triển du lịch sinh thái sẽ tạo động lực nâng cao giá trị của nguồn tài nguyên thiên nhiên, bảo tồn và phát triển bền vững các hệ sinh thái rừng ngập mặn, rừng tràm ngập úng và các hệ sinh thái nông nghiệp truyền thống đặc thù do đó tỉnh đã chú trọng hình thành khai thác các tuyến du lịch sinh thái: tuyến du lịch thành phố Cà Mau - Đất Mũi - Hòn Khoai và phụ cận. Trong tuyến du lịch này, du khách sẽ được thăm chợ nổi Cà Mau, lâm ngư trường 184, sân chim Tư Na, Khu du lịch Đất Mũi, Vườn quốc gia Mũi Cà Mau, làng rừng, điểm cuối đường Hồ Chí Minh trên biển, đảo Hòn Khoai (đường thủy). Ngoài các điểm du lịch trên, khi đi bằng đường bộ du khách còn được tham quan

Du khách tham quan Cà Mau. Ảnh: Đoàn Văn Hồng

các điểm Biệt khu Bình Hưng - Hải Yến, đền Tân Hưng, đầm Thị Tường; tuyến Cà Mau - U Minh - Đá Bạc và phụ cận với các điểm tham quan chính như: các di tích lịch sử văn hóa ở thành phố Cà Mau, sân chim trong lòng thành phố, khu khí điện đạm Khánh An, vườn dâu Cái Tàu, Vườn quốc gia U Minh Hạ, cửa biển Khánh Hội, Hòn Đá Bạc, Khu mộ bác Ba Phi. Cùng với đó là các tour: Cà Mau - chùa Cao Dân - Khu du lịch sông Trẹm - các vườn trái cây; Cà Mau - Biệt khu Hải Yến Bình Hưng - cửa sông Ông Đốc... nhằm đáp ứng nhu cầu tham quan của du khách trong và ngoài nước.

Thời gian qua, các sản phẩm du lịch của Cà Mau ngày càng đa dạng, phong phú hơn, các điểm du lịch mới được khai thác đưa vào

hoạt động như: Khu du lịch Mũi Cà Mau đã được đầu tư, nâng cấp, là điểm hấp dẫn đối với du khách; Khu du lịch Hòn Đá Bạc, Vườn sưu tập động vật hệ sinh thái rừng tràm Lâm ngư trường Sông Trẹm, Khu du lịch Lý Thanh Long, vườn chim nằm trong lòng thành phố Cà Mau... Đặc biệt, tỉnh đã tập trung đầu tư vào tuyến đường trọng điểm cùng với đầu tư cơ sở hạ tầng Khu du lịch Khai Long - Đất Mũi; tiến hành quy hoạch phát triển các khu, điểm du lịch Vườn quốc gia Mũi Cà Mau, Vườn quốc gia U Minh Hạ, đầm Thị Tường, cụm đảo Hòn Khoai để phát triển du lịch...

Du lịch Cà Mau đã vượt qua những khó khăn, đang có những chuyển biến tích cực cả về lượng và chất, lượng khách trong nước

Vườn quốc gia Mũi Cà Mau. Ảnh: Phạm Dương Hải

Mau thực sự rất cần phải có sự bút phá, năng động sáng tạo tiến tới xây dựng hình thành những tour mới hấp dẫn...

Để Du lịch Cà Mau bút phá, phát triển bền vững

Do có lợi thế về vị trí địa lý đặc biệt cùng với nguồn tài nguyên du lịch dồi dào, nếu được chú trọng đầu tư kết cấu hạ tầng đồng bộ, Du lịch Cà Mau sẽ phát triển trở thành một trong những địa điểm du lịch quan trọng nhất của vùng Nam Bộ nói riêng và cả nước nói chung. Bởi vậy, Cà Mau đã có định hướng phát triển du lịch là tập trung triển khai thực hiện các quy hoạch bảo tồn, phát triển Khu du lịch sinh thái quốc gia rừng ngập mặn Mũi Cà Mau, Khu du lịch sinh thái Vườn quốc gia U Minh Hạ, phát triển du lịch cụm đảo Hòn Khoai, đầu tư cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất cần thiết cho ngành Du lịch, tập trung bảo vệ và tôn tạo tài nguyên môi trường và những giá trị văn hóa đặc thù của tỉnh. Nhưng để phát triển du lịch tỉnh Cà Mau trở thành ngành kinh tế quan trọng, vừa đáp ứng nhu cầu trước mắt, vừa đảm bảo phát triển du lịch bền vững trong tương lai, cần tập trung thực hiện một số nội dung:

Một là, Cà Mau cần đầu tư kết cấu hạ tầng đồng bộ, chú trọng khai thác các loại hình du lịch sinh thái biển - đảo độc đáo của tỉnh, phát triển du lịch sinh thái xứng tầm với nguồn tài sản quý hiếm do thiên nhiên ban tặng.

Hai là, chú trọng đầu tư kết cấu hạ tầng đến các khu, điểm du lịch của địa phương, tạo điều kiện thuận lợi thu hút các thành phần kinh tế đầu tư khai thác phát triển đa dạng sản phẩm du lịch. Đầu tư kết cấu hạ tầng phải phù hợp cảnh quan môi trường du lịch sinh thái tại các khu, điểm du lịch, các làng

nghề truyền thống của địa phương làm tăng giá trị tài nguyên và môi trường sinh thái cho các khu vực khai thác du lịch.

Ba là, chủ động liên kết với các thành phố lớn, các tỉnh trong vùng và khu vực để xây dựng cơ chế hợp tác phát triển du lịch trên cơ sở xây dựng sản phẩm du lịch đặc trưng, phù hợp với tài nguyên du lịch sinh thái, lịch sử - văn hóa của mỗi vùng. Tăng cường công tác xúc tiến, quảng bá du lịch, đẩy mạnh liên kết với các tỉnh trong vùng để tiếp tục triển khai các hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch chung bằng nhiều hình thức, phương thức khác nhau trên các phương tiện thông tin đại chúng; tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền, quảng bá về đẹp thiên nhiên cũng như giá trị tinh thần của các công trình văn hóa, di tích lịch sử ở vùng đất Mũi Cà Mau, đẩy mạnh quảng bá hình ảnh, tiềm năng của đất và người Cà Mau đến với bạn bè trong nước và quốc tế... Tỉnh chủ động phối hợp liên kết tổ chức và tham gia các hội chợ, các lễ hội du lịch trong và ngoài nước để giới thiệu, quảng bá sản phẩm du lịch sinh thái ở Cà Mau và các tỉnh vùng đồng bằng sông Cửu Long.

Bốn là, xây dựng mới và nâng cấp hệ thống nhà hàng, khách sạn; cải tiến chất lượng dịch vụ du lịch, nâng cao nhận thức xã hội về du lịch; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch thông qua phương thức đào tạo, bồi dưỡng lao động ngành Du lịch lên ngang tầm với nhiệm vụ, đáp ứng yêu cầu phát triển của du lịch trong thời kỳ mới.

Năm là, với tiềm năng du lịch lớn như hiện tại, để môi trường du lịch Cà Mau phát triển bền vững, trong quá trình phát triển du lịch nói chung và du lịch sinh thái, biển đảo nói riêng, tỉnh Cà Mau cần đặc biệt quan tâm, chú trọng đến vấn đề bảo vệ môi trường trong phát triển du lịch bền vững. Các địa điểm được quy hoạch, các dự án đầu tư phát triển du lịch sinh thái, biển đảo cần phải triệt để tuân thủ quy trình lập và thẩm định báo cáo đánh giá tác động môi trường. Đánh giá tác động đến các hệ sinh thái đất ngập nước và đa dạng sinh học trong khu vực phát triển du lịch để có các giải pháp tốt nhất nhằm xử lý triệt để các tác động xấu ảnh hưởng đến môi trường, đặc biệt chú trọng không được đánh đổi phát triển du lịch làm xâm hại, tổn thương môi trường sinh thái tự nhiên, môi trường biển.

Sáu là, vùng biển Cà Mau có một số cụm đảo gần bờ như: cụm đảo Hòn Khoai, cụm đảo Hòn Chuối, và đảo Đá Bạc... không chỉ có vị trí chiến lược quan trọng kết nối để khai thác kinh tế biển nói chung và kinh tế du lịch nói riêng mà còn là điểm tựa tiền tiêu bảo vệ Tổ quốc. Với vị trí đặc thù cực Nam của Tổ quốc có hệ thống biển đảo quan trọng, việc khai thác biển đảo phục vụ du lịch phải đặc biệt chú ý đến việc bảo vệ an ninh quốc phòng, không vì khai thác du lịch làm ảnh hưởng đến vị trí tiền tiêu của Tổ quốc, đây là vinh dự nhưng cũng là trách nhiệm lớn của tỉnh Cà Mau...■

Vườn quốc gia Mũi Cà Mau được UNESCO công nhận là khu dự trữ sinh quyển lớn thứ hai trên thế giới. Các di sản thiên nhiên, di sản văn hóa vốn có và những công trình biểu tượng văn hóa đặc biệt như cột mốc tọa độ quốc gia, panô biểu tượng Mũi Cà Mau, cột mốc đường Hồ Chí Minh trên biển, vọng hải đài và một số công trình đang xây dựng mới... đã và đang đưa Đất Mũi Cà Mau trở thành khu du lịch sinh thái biển, đảo độc đáo của tỉnh và cả vùng Nam Bộ.

* Trường Đại học Văn hóa Hà Nội